

**FRANCISC SCHNEIDER, *CU BUNĂ ȘTIINȚĂ (ESEURI)*,
BUCUREȘTI, EDITURA VIAȚA MEDICALĂ ROMÂNEASCĂ,
2009, 67 P.**

Speranța MILANCOVICI

Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” din Arad

Abstract

An elite researcher in the field of Physiology, a school-forming academic specialist, Professor Francisc Schneider, PhD, has already accustomed us with the elegant intertwining, within his being, of science and art. AS a following to his four prior essay volumes, the volume Cu bună știință (In Full Awareness) does not surprise us anymore, but comes out as a natural completion of the author's literary activity.

Key words: *essay, scientific personality, history and tradition*

Cuvinte cheie: *eseu, personalitate științifică, istorie și tradiție*

Cercetător de elită în domeniul fiziologiei, cadru universitar formator de școală, prof. dr. Francisc Schneider ne-a obișnuit deja cu eleganta întrepătrundere, în ființa sa, a științei cu arta.

După alte patru volume anterioare de eseuri, volumul *Cu bună știință* nu mai surprinde, ci vine să completeze firesc activitatea, literară de această dată, a autorului.

De altfel, așa cum subliniază pertinent dr. Mihail Mihailide, în prefața concisă pe care o semnează, eseu însuși este o specie controversată, de graniță, am completa noi. Aceasta deoarece „eseistica se află la interfața literaturii cu știința, între literar și teoretic, pentru că permite o largă și diversă abordare de subiecte...”

Încă de la o lectură de suprafață, atenția cititorului este atrasă de modalitatea inedită de concepere a capitolului introductiv, acesta constând din câteva citate încărcate de semnificație și provenind din lucrări de referință. Acestea au catalizat concepțiile autorului și au ghidat demersul eseistic. Cu titlu de exemplu, notăm la rândul nostru pe acelea care, cert, au un rol definitoriu în formarea unui dascăl, dar și a unui om de știință: „Profesorul e orice om de la care poți să înveți ceva” (Nicolae Iorga) și „Omul genial trebuie să își predice ideile noi ca un misionar, nu să încerce să și le impună ca un războinic.” (Max Nordau). Selecția de citate operată de autor este completată fericit de o listă de cugetări (foarte actuale) ale fiziologului Alexandru Stupariu.

Capitolele volumului se succed firesc, fraza curge natural, aspect remarcabil în toate textele semnate de Francisc Schneider. Curățenia textului este valoroasă, cu atât mai mult cu cât acoperă o reală profunzime.

Prima divizune propune o serie de încercări de a defini medicina, de la știință la artă. În acest scop, autorul face o incursiune succintă în istoria domeniului, ale cărui începuturi empirice se suprapun celor ale umanității. Conexiunile medicinei cu matematica, teoria fractalilor, conceptul de placebo, etimologia termenului de fiziologie, iată doar câteva dintre aspectele expuse în acest capitol.

În continuare, capitolul secund aduce în prim plan situația cercetării științifice ulterioare momentului 1989, în România, semnalul de alarmă fiind evident. Situația este tristă, meritocrația nu își găsește locul între criteriile de promovare, cauzele financiare ale degradării situației ascund probleme grave de fond, precum criteriile politice de avansare și menținerea în funcții cu putere decizională a unor persoane fără competență. Din spatele textului, răzbate tristețea. Acea tristețe amară a omului dedicat, a cercetătorului de vocație, pus în fața unei situații pe care bunul simț și inteligența nu o pot gestiona.

Lectura cărții lui Apostolos Parachristos, *Unchiul Petros și conjectura lui Goldbach*, îi prilejuiește autorului reflecții privind teoriile matematice, dar și asupra ratării în știință. Participarea activă la viața domeniului, deschiderea spre colaborare, facerea publică a opiniilor profesionale, acestea sunt sfaturile unui cercetător matur pentru cei care pornesc pe un astfel de drum.

Cel de al treilea capitol trece în revistă activitatea unor persoane – veritabile personalități ale domeniului medical – care au influențat formarea sau traiectoria științifică a autorului: Marin Popescu, Ion Cotăescu, Oscar Sager, Aurel Păunescu – Podeanu, Pius Prânzeu sau Petru Drăgan. Atent la suflete, așa cum e și la inteligențe, autorul completează acest capitol cu un in memoriam dedicat acestuia din urmă.

Capitolul *Istorie și tradiție* trece în revistă evoluția școlii medicale timișene, apoi pe a celei arădene, iar volumul se încheie prin reproducerea răspunsului pentru Laudatio, pe care autorul l-a rostit cu ocazia acordării înaltei distincții de către Universitatea de Medicină și Farmacie „Iulius Hașeganu” din Cluj.

În ansamblu, textul e construit echilibrat, iar mesajul este deschis atât specialiștilor din domeniul medical, cât și cititorilor cu plăcerea lecturii de calitate. Decența unei vieți în slujba Omului, eleganța savantului veritabil în luptă cu vremurile și calitatea ca valoare, acesta este mesajul pe care îl apreciem ca menire a volumului *Cu bună știință*.

